

zábor knihovně již poznamenán. Za to na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, kde pozemkové knihy jsou dosud ve stavu velmi špatném, čeká pozemkový úřad značná ještě práce. Znehodnocení hypotéky nastává také ustanovením § 8. z. z., dle něhož lze na majetek státem zabraný vésti exekuci jen vnučenou správou, tedy ani zřízením vnučeného práva zástavního, ani vnučenou dražbou. Neméně závažná jsou ustanovení § 50. zákona náhradového, jímž při soudním rozvrhu cen přejímacích ruší se nabyté pořadí hypotéky, pokud se nejedná o věřitele privilegované dle § 70. náhr. zák., jako hypoteční banky, regulativní spořitelny, sirotčí pokladny, pojišťovny a pod., ve prospěch uhražovacího kapitálu pro nároky ze smluv služebních a zaopatřovacích, s pensemi a dary z milosti.

Těmto obtížím může pozemkový úřad částečně odpomoci tím, že zbaví záborového nexu statky, jichž výměra pohybuje se kolem kritické výměry § 2. z. z., a jež nejvíce působí pocit právní nejistoty, jakož i včas a účelně vyřeší vyloučení objektů ze záboru dle § 3a) z. z. To-li se vyřeší, pak značná část stesků se tím odstraní, neboť úvěr poskytuje se jistě na určité závody nebo komplexy, při nichž výměra jediné parcely nerozhoduje, jednak charakter půdy zabrané ve velké většině jest zájemníkům i jejich právním nástupcům dosti dobře znám. Úplné odstranění stesků mohlo by ovšem jíti jen přes §§ 8. a 16. z. z.

VII. Důsledkem záboru jest dle § 5. z. z. právo zabrané nemovitosti přejímati a přidělovati. Toto právo státu jest založeno již zábořem, a týmž okamžikem založena jest i povinnost majitele zabraného statku statek ten státu přenechat, a může stát od tohoto okamžiku kdykoliv použití svého práva na převzetí statku a naléhati na majitele, aby splnil svou povinnost, právu tomu odpovídající. Záleží proto od státu, jehož právo v tomto směru zákonem omezeno není, kdy a který ze zabraných statků převezme; majiteli pak ohledně určení doby tohoto úkonu ingerence nenáleží, a nemůže zejména žádati od státu, resp. pozemkového úřadu, aby odůvodňoval, proč právě jeho velkostatek, nebo určitou jeho část, a v dané době přebírá. (1./6. 22 č. 6960.)

Převzetí zabraného majetku státem řídí se předpisy zákona náhradového z 8. dubna 1920 č. 329 sb. z. a n. a novely k němu ze dne 13. července 1922 č. 220 sb. z. a n.

K návrhu pozemkového úřadu poznamená soud zamýšlené převzetí dle § 2. a doručí vlastníku nemovitosti oznámení s vyzváním, aby se u téhož soudu do 30 dnů ode dne doručení písemně vyjádřil, uplatňuje-li u nemovitosti ku převzetí určených své právo dle § 11. z. z., jinak že se bude míti za to, že souhlasí se zamýšleným převzetím. Na základě tohoto vyjádření, jež soud doručí pozemkovému úřadu, provede tento úřad řízení dle § 11. z. z., a určí nemovitosti, jež se převezmou. Před skutečným převzetím dá pozemkový úřad osobám na majetku přejímaném hospodařícím aspoň šestiměsíční výpověď. (§ 12.) Dle § 18. a 20. jest proti výpovědi přípustná do 14 dnů stížnost k nadřízenému soudu, a to jen z důvodu, že nebylo šetřeno ustanovení zákona náhradového části I/c (o výpovědi). Soud rozhodne v řízení nesporném. To jest tedy právní prostředek proti opatření příslušného soudu.

Má-li však strana za to, že výpověď doručená soudem nedbá jiných předpisů, než právě zde uvedených, pak směřuje její stížnost proti oné části výpovědi, která jest druhou její složkou, totiž proti usnesení pozemko-

vého úřadu, tedy výroku úřadu správního, jež jest podroben kognici nejvyššího správního soudu. Třeba ještě upozorniti, že — uplatnila-li strana před danou výpovědí u některých nemovitostí nárok dle § 3/a nebo 11. z. z., pak nemůže pozemkový úřad ohledně těchto nemovitostí dáti výpovědi, dokud o těchto nárocích nerozhodl. (22./12. 1922 č. 19610/22.)

K návrhu pozemkového úřadu provede knihovní soud vklad práva vlastnického pro stát republiky Československé a vymaže zároveň všechny knihovní dluhy a závady, pokud pozemkový úřad neučiní jiného opatření. (§ 26.) Pozemkový úřad provede na podkladě vládního nařízení ze dne 21. ledna 1921 č. 53 sb. z. a n. taxaci převzatého majetku dle předpisů § 41. a násl., a vyrozumí o určené náhradě vlastníka i věřitele prostřednictvím soudu, jež má rozvrhnouti cenu přejímací. Proti určené náhradě přísluší stranám právo stížnosti do 30 dnů ode dne doručení, a to u zemských soudů v Praze, Brně a sedlících v Bratislavě a Užhorodě. Rozhoduje se v řízení nesporném s tím, že i proti potvrzujícímu rozhodnutí druhé instance jest přípustná stížnost k nejvyššímu soudu (§ 46.) Prozkoumání výroku pozemkového úřadu o přejímací ceně jest v celém rozsahu, jak co do merita, tak i co do stránky formelní přeneseno, počínajíc dnem doručení, na příslušný soud. Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu jest vyloučena. (21/9 21 č. 11596.)

Podle § 44. může také cena přejímací býti sjednána dohodou.

Přejímací cenu rozvrhne soud v řízení nesporném dle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané.

Nejpozději dva měsíce před skutečným převzetím majetku musí pozemkový úřad uplatnit právo na převzetí poměrné části živého a mrtvého inventáře.

Přejímací cena platí se pak dle předpisu § 59. buď hotově, nebo zápisem do knihy náhradové. Podrobná ustanovení o náhradových knihách a náhradových bankách jsou obsažena ve vládních nařízeních ze 7. prosince 1922 č. 360 a 361 sb. z. a n.

Rozsah osvobození od poplatků státních, dávek veřejných svazů a kolků stanoví §§ 82. a 83. zák. náhr.

(Dokončení.)

Rozhodnutí nejvyššího správního soudu ve věcech finančních.

Poplatky dědické: I. Odkazovnice, byť jí příslušelo užívací právo celé pozůstalosti, není legitimována, aby brala v odpor poplatky, týkající se odkazů pro jiné osoby. — II. Změna hodnoty cenných papírů po smrti zůstavitelové jest nerozhodná. (§ 49. popl. zák., § 8. čís. nař. ze dne 15. září 1915 č. 278 ř. z.)

(Nález ze dne 27. června 1921 č. 8280.)

Poplatek ze společenské smlouvy: Ujednání ve společenské smlouvě, že podíl ze zisku vypadácího na některého společníka, pokud bude přesahovati určitou částku, má se až do jistého maxima použiti k utvoření jeho společenského vkladu, není poplatnou úmluvou o vzneseném vkladu.

(Nález ze dne 14. září 1921 č. 7943.)

Poplatky pozůstalostní: Nárok vdovy na služné zaopatření podle § 796. o. z. o. není dluhem pozůstalostním.

(Nález ze dne 6. října 1921 č. 11724.)

Poplatky dědické: I. I pravoplatný poplatek může býti pro nesprávnou výměru opraven ve lhůtě promlčecí. — II. Pohledávka vdovy zůstavitelovy z věna a ze zápůjček do obchodu manželova může býti prokázána jen notářským aktem.

— III. K průkazu pohledávky, dary zůstavitelovy, která vznikla postupem části pohledávky tchána zůstavitelova za obchod tomuto přenechaný, stačí výtah z obchodních knih, byť šlo snad o věno dceřino.

(Nález ze dne 10. října 1921 č. 7103.)

Poplatek nemovitostní: Koupil-li někdo touze smlouvou od téže osoby polovice různých nemovitostí za zvláště udané kupní ceny, sluší vyměřiti poplatek z úhrnu kupních cen. (§ 5., odst. 2. zák. ze dne 18. června 1901 č. 74 ř. z.)

(Nález ze dne 10. října 1921 č. 9267.)

Poplatky dědické: Ke znehodnocení dluhopisů válečných půjček po dni nápadu dědického netřeba hleděti, když dědicové nežádali za soudní odhad a úřad přidržel se hodnoty udané v pozůstalostním výkaze.

(Nález ze dne 10. října 1921 č. 9700.)

Poplatek nemovitostní: Nabyli-li zeť zůstavitelův jednáním mezi živými od dědiců polovice pozůstalostní nemovitosti, řídí se výše poplatku z tohoto druhého převodu poměrem nabyvatelovým k těmto dědicům.

(Nález ze dne 17. října 1921 č. 8547.)

Poplatkový ekvivalent: Úmluva, že jeden z obou veřejných společníků pro případ, že druhý ze společnosti vystoupí nebo zemře, má právo vyběti bez likvidace druhého společníka resp. jeho dědice, a podnik sám nebo s jinými společníky dále provozovati, neznamená, že společnost nezanikne v tomto případě.

(Nález ze dne 25. října 1921 č. 13.545.)

Poplatky pozůstalostní: Pohledávka věřitelova z důvodu, že zůstavitelku živil a poskytoval jí byt, musí býti prokázána způsobem uvedeným v § 21. nař. min. fin. z 29. prosince 1915 č. 397 ř. z., pokud jde o dobu přesahující dvě leta (§ 23.).

(Nález ze dne 4. listopadu 1921 č. 14.163.)

Poplatek ze smlouvy kupní: I. Listina ve formě smlouvy podepsané jednou stranou a nalezající se v rukou druhé strany není obchodní korespondencí prostou poplatku. — II. Smlouva o dodávce celé úrody ovoce za denní tržní ceny není smlouvou odváznou, ani smlouvou kupní, nýbrž smlouvou dodávací. — III. Vadou řízení jest, nebylo-li straně před rozhodnutím o poplatku z kupní smlouvy sděleno znalecké dobrozdání o kupní ceně.

(Nález ze dne 14. listopadu 1921 č. 9698.)

Rozhodnutí ze „Souboru legislativy a judikatury“.

(Nákl. knihtiskárny Štursa, Kraut a spol. v Brně, Kopečná 41.)

a) Oddělení administrativní.

Počítá-li se při vyšetření přírůstku hodnoty jako hodnota nabývací hodnota obecná ke dni 1. ledna 1903, nelze při výpočtu procenta snížení dávky dle § 13. čes. dávkového řádu z r. 1915 hleděti k době držby před 1. lednem 1903.

Nález ze dne 11. září 1922 č. 9906.

Je nezákonným, odepře-li státní pozemkový úřad souhlas ku zcizení deskového statku dle zák. ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 sb. z. a n. proto, poněvadž zcizovací cena značně přesahuje cenu nabývací (spekulační prodej).

Nález ze dne 31. října 1922 č. 15.750.

1. Dle § 2., 1. odst. zákona ze dne 27. ledna 1922 č. 45 sb. nelze vyvlastniti jako pozemek k účelům obývacím nezužítovaný pozemek, na kterém stojí stavba, která sice není domem obytným dle zákona stavebního, která však skutečně je obývána.

2. Pozemek takový je k účelům obývacím zužítován, třeba by obyvatel stavby používal jen části její, nikoli budovy celé.

Nález ze dne 9. října 1922 č. 8460/22.

b) Oddělení judičiální.

Banka není povinná vyplatiti vklad jakémukoliv přínosci

vkladní knížky, nýbrž jen tomu, koho považuje za poutivého držitele.

(Rozh. ze dne 20. září 1920 R. I. 776/20.) Uveřejněno: Prager Archiv 1922, str. 709, čís. 115.

Postoupil-li knihovní vlastník též pozemek dvěma různým osobám, připadá té osobě, která dříve zažádala o vklad vlastnického práva, toto knihovní pořadí přísluší knihovnímu vlastníku bez ohledu na to, zda věděl o dřívějším kupu.

Rozh. ze dne 27. září 1921 Rv. II. 177/21.) Uveřejněno: Prager Archiv 1922, str. 709, čís. 116.

Petenční právo je omezeno jen na případ, že věci způsobena byla škoda, anebo že na věc učiněn byl náklad, anebo že byla učiněna vydání na zachování věci.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922, Rv. II. 312/21.) Uveřejněno: Prager Archiv 1922, str. 709, čís. 118.

Písemné poslední pořízení, pro formální poklesek neplatné, lze, vyhověno-li požadavkům §§ 585. a 586. obč. z. zachovati v platnosti jako ústní poslední pořízení, leda, že by se dokázalo, že zůstavitel chtěl pořídití jen písemně a vyloučiti každou jinou formu posledního pořízení.

Při úvaze, zda v těchto případech vyhověno požadavkům §§ 585. a 586. obč. zák., nelze pisatele posledního pořízení pro tuto okolnost o sobě pominouti jako svědka ústního posledního pořízení.

(Plenární rozhodnutí ze dne 13. března 1922, č. pres. 110/22.) Uveřejněno: Sb. min. sprav. 1922, č. 181.

Ohrožení pohledávky je posuzovati s hlediska věřitelova: oddělení jmění možno i tehdy povolit, bylo-li vše u soudu složeno. Podání žaloby nedostačuje ještě, aby pohledávka byla osvědčena.

(Rozh. ze dne 8. března 1922 R. I. 236/22.) Uveřejněno: Prager Archiv 1922, str. 709, čís. 117.

Dů odevzdání pozůstalosti ručí dědic, i přihlásil-li se bezvýjimečně, jen jménem pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 14. února 1922 R. I. 179/22.) Uveřejněno: Sb. min. sprav. 1922, č. 169.

Pakli se strany jinak nedohodly, nemění se rozlukou manželství podle § 15. zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 Sb. z. a n. ničeho na alimentární povinnosti manžela vůči manželce, která nebyla dřívějším rozvodem vinná; kterýkoliv z manželů může však z důležitých příčin žádati za nové uspořádání majetkových poměrů. Při novém uspořádání dlužno vzítí zřetel na majetkové poměry manželčiny.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv. II. 9/22.) Uveřejněno: Sb. min. sprav. 1922, čís. 179.

Zpeněžených zabavených společenských podílů společností s ručením omezeným nelze povolití nucenou správou, nýbrž jen nuceným prodejem.

(Rozh. ze dne 14. února 1922 R. I. 180/22.) Uveřejněno: Právník 1922, str. 235.

Obeslání k sepsání úmrtního zápisu dlužno pokládati za vvrozumění o úmrtí po rozumu čl. IX. zákona ze dne 1. dubna 1921. čís. 161. sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 15. února 1922 Rv. I. 168/22.) Uveřejněno: Sb. min. sprav. civ. čís. 183.

Není-li smluvené odbytné, složené nemanželským otcem jeho dítě, vyčerpáno, nemá dítě nároku na placení měsíčních alimentů.

I provdaná nemanželská dcera žádati může na otci výživu a zaopatření, není-li ani ona ani její manžel s to potřebnou výživu zaopatřiti.

(Rozh. ze dne 20. července 1920, Rv. II. 137/20.) Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. II., čís. 610.

Pro vyměření věna jest směrodatným jednak manželův stav v době sňatku, jednak jmění osoby, věnem povinné, v čase, kdy věno se požaduje. Mimo úvahu zůstává výše povinného dílu, na který osoba, oprávněná žádati věno, má nárok.

(Rozhod. ze dne 7. července 1920, R. II. 132/20.) Uveřejněno: Sb. nejv. soudu, sv. II., čís. 578.